

Kerkblad van de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten in Den Haag en omstreken

Kaddisj voor Pasen

Een gebed dat gelovige joden dikwijls bidden, is het *kaddisj*.

Het is een aaneenschakeling van dankzeggingen en lofprijzingen, gericht tot de Eeuwige, en wordt onder andere in perioden van rouw uitgesproken. Het inspireerde Marjoleine de Vos tot het volgende gedicht (uit haar bundel 'Kat van sneeuw'):

*Kon je kaddisj zeggen, zou je loven.
Het klagen is ons naderbij, maar zij
met hun oude boek hun rouw van eeuwen
prijzen het oordeel dat het juist is,
voor hen de verzoening, geen vuist.
Hadden wij hun woorden. Niet
ik ben vergeten wat geluk is
huilden we, niet stortten wij
ons hart uit als water, wachten
zouden we in stilte en luidkeels
goedertieren zeggen, goedertieren -*

In deze maand gaan we van de veertigdagentijd over naar de viering van het Paasfeest, het feest van de opstanding. De kleur van die veertig dagen wordt vanouds bepaald door gevoelens van verdriet en van rouw. Tegelijkertijd wijzen ze vooruit naar de verzoening en de bevrijding van Pasen.

Ook de kunst en de poëzie streven naar een vorm van verzoening. Het gedicht, schreef iemand eens, biedt ons een vorm aan die in zekere zin volmaakt is – midden in een leven dat in allerlei opzichten onvoldaan blijft.

Het geeft tegenwicht aan bedreigingen van binnen en buiten. Het doet dat niet door te zinspelen op een wonder, maar het laat simpelweg zien dat wat wij gewoon vinden en gewend zijn, ook in een ander licht kan worden gezien.

Marjoleine de Vos herkent zich vermoedelijk wel in gedachten als deze. Ze schrijft nogal eens over de aandacht die het gewone ongewoon maakt, en over het herinnerend beleven waardoor 'vandaag me sterk doet denken aan vandaag'. 'Het

komt zoals het komt, er is wat er is, je doet wat je doet, met volle overgave.' Haar gedichten dragen dikwijls deze zelfde geest uit: die van verzoening, of van het verlangen daarnaar. 'God' noemt ze daarbij niet, al denk ik dat ze de mogelijkheid van een goddelijk oor open houdt door haar 'kaddisj' niet met een punt af te sluiten.

Het *kaddisj* van de joden gaat in dit opzicht verder. Het is een loflied dat boven zichzelf uit zingt. 'Gehuldigd en bejubeld worde de naam van de Heilige, gezegend zij hij hoog boven iedere zegening, elk lied, lof en troost die op de wereld gezegd wordt.' Het *kaddisj* wil hulde betuigen. Het wil die wonderlijke naam zegenen, ondanks alles. Het doet me denken aan een paar regels uit een Paaslied van Willem Barnard. Ze bezingen een goddelijke goedheid die werkelijkheid is, maar ons meestal ontglipt.

*Gods goedheid is te groot
voor het geluk alleen,
zij gaat in alle nood
door heel het leven heen.*

ds. Johan Goud

Het Kaddisj (vertaling)

*Moge zijn grote naam verheven en geheiligd worden
in de wereld die hij geschapen heeft naar zijn wil.
Moge zijn koninkrijk erkend worden in uw leven en in uw
dagen en in het leven van het gehele huis van Israël,
weldra en spoedig.*

Zeg dan: Amen

*Moge zijn grote naam gezegend zijn nu en voor altijd.
Gezegend, geprezen, gevierd, en hoog en hoger steeds
verheven*

*Verheerlijkt, gehuldigd en bejubeld worde de naam van de Heilige,
gezegend zij hij
hoog boven iedere zegening, elk lied,
lof en troost die op de wereld gezegd wordt.*

Zeg dan: Amen

*Moge er veel vrede uit de hemel komen en leven!
Over ons en over heel Israël.*

Zeg dan: Amen

*Hij die vrede maakt in zijn hoge sferen,
zal ook vrede maken voor ons en voor geheel Israël*

Kredo, 38e jaargang nr. 3

Doopsgezinde Gemeente
Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag;
telefoon 070 - 360 57 11
e-mail: doopsgezind.dh@hetnet.nl
website: www.dgdenhaag.nl
Openingstijden van de administratie
di t/m vr van 9.00 tot 12.00 uur
Giro: 137890
ABN-AMRO rek.nr: 51 39 41 185
Giro Commissie Hulpbetoon: 295263

Remonstrantse Gemeente
Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag;
telefoon 070 - 325 07 79
telefax 070 - 368 56 24
e-mail: remondenhaag@hetnet.nl
website: www.remonstranten.org/den
haag
Openingstijden van de administratie
ma t/m vr van 9.00 tot 13.00 uur
Giro: 6397
Fortis bank rek.nr: 82 25 36 994
Giro Diaconale Commissie: 155420

Redactie
Johan Goud, Paul de Kieffe,
Gertrude Kunze-Begemann, Wya
Schimmel-Bonder, Catelien Slis-van
den Berge (red.secr.), Joke Tupan-
Kaiser, Berend van der Veen

Typewerk: Margo Venema-van Doorn
Lay-out: Christine Esfahani-Redeker

Kopij kan gestuurd worden naar:
Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag
e-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Sluitingsdatum kopij
aprilnummer:
9 maart 2008

INHOUD

Remonstrantse Gemeente	2/5
Doopsgezinde Gemeente	5/10
DoReMini	8/9
DoRe	10/13
Oecumene/Personalia	13
Agenda	14/15
Rondom de zondag	15
Gedicht	15
Kerkdiensten	16

Remonstrantse Gemeente

Kerkenraad

Debat over naam Broederschap

Denk mee, doe mee!
Na de dienst van 2 maart en na
een wat steviger versnapering bij
de koffie, vindt een debat plaats
over de naam 'Remonstrantse
Broederschap' onder leiding van
vice-voorzitter Raymond
Fokkens. Wat doen we: houden
we ons aan de naam waaronder
we al enkele eeuwen bekend
zijn, of is het verstandig om met
de tijd mee te gaan en om, vooral
ook met het oog op
ledenwerving, het woord
Broederschap te laten vervallen?
Dit is niet de enige keus;
nuances zijn mogelijk.
Prof. dr. Th.M. van Leeuwen
heeft de uitgangspunten voor de
landelijke discussie op papier
gezet. Fokkens zal ze uit de
doeken doen. Het Haagse
standpunt telt in het landelijk
debat, dus: denk mee, doe mee!

Els Ketelaar, secretaris

Uytenbogaert

Bijbelkring over de passie
Het verhaal over Jezus' lijden en
sterven staat in alle bijbelse
evangelien, maar ook in de
Brieven die in het Nieuwe
Testament zijn opgenomen, in
het centrum. De betekenis die
eraan werd toegekend bouwde
voort op lijnen in de joodse
profetie (Jesaja 53 bijv.),

en werd door kerkelijke
theologen verder uitgewerkt. In
deze kring in de lijdentijd richten
we ons op de oorspronkelijke
verhalen, in de Evangelien en in
de Brieven.

Plaats en tijd van de derde en
laatste bijeenkomst: Re-kerk,
donderdag 6 maart, 20.00 uur.
Drs. Reinhold Philipp spreekt
over het Johannes-evangelie.

Passie en compassie in de muziek (zesde lezing)

De zesde bijeenkomst van de
muziek-cursus is op zaterdag 8
maart, 10.30-12.30 uur, in de
Remonstrantse kerk.

Thema: *De Matthäus-Passion
van Johann Sebastian Bach*. De
cursus wordt gegeven door drs.
Hans Jacobi, kerkmusicus en
musicoloog.

Kosten per keer: € 5,- (leden en
vrienden), € 7,- (andere
belangstellenden).

Passanten, dienst van woord en beeld

Op zondag 9 maart staat de
dienst in de Re-kerk (10.30 uur)
in het teken van mensen als
voorbijgangers.

Vaak zonder ons daarvan bewust
te zijn, gaan we elkaar voorbij,
nemen we elkaar op, of zien en
groeten we elkaar. Vaak laat ons
dat betrekkelijk onverschillig,
soms raakt iemand ons, positief
of negatief. Wat tilt ons kijken
boven de onverschilligheid uit?
Wanneer zien we elkaar
werkelijk? Deze dienst,
voorbereid door ds. Goud en de
beeldend kunstenares Stephanie
Knage, cirkelt rond
bijbelverhalen, beeldende kunst
en poëzie.

Onderweg naar Pinksteren, cursus

Een cursus voor wie lid of vriend
zou willen worden van de
Remonstrantse gemeente.

Uit de inhoud: elementaire kennis
van de geschiedenis van de
remonstranten; hun visie op en
omgang met de bijbel; inhouden
van hun geloof; de wijze van
organisatie. De cursus wordt
gegeven door leden van het
pastorale team. Op maandag 31
maart

drs. Rob Esveld en mevr. Tineke
van Royen; op de maandagen
7 en 14 april resp. drs. Reinhold
Philipp en dr. Johan Goud.
Een afsluitende avond, enkele
dagen voor Pinksteren, vindt
plaats op woensdag 7 mei.
Plaats en tijd: Remonstrantse
kerk, 20.00-22.00 uur.

De voors en tegens van medelijden (vooraankondiging)

Noteert u alvast zaterdag
5 april, 10.30-14.30 uur.

Dan vindt een mini-symposium
plaats over 'het medelijden'. Wat
kunnen we daarmee? Vaak lijkt
het beter om mensen
verantwoordelijk te stellen voor
wat ze doen en laten en ze de
gevolgen van wat ze fout doen
zelf te laten oplossen. De drie
sprekers hebben alle drie grote
ervaring in het omgaan met deze
vragen.

Ze zijn of waren werkzaam als
coördinator 'hygiënische pro-
bleemsituaties' in Den Haag
(Marijke Bakker),
gevangenispredikant (Christiaan
Donner) en missionaris in
Midden-Amerika (W.A. van
Koppen). In het volgende
nummer worden nadere
gegevens bekend gemaakt.

Datum: zaterdag 5 april (10.30 –
14.30 uur).

Kosten inclusief lunch: € 10,-
voor leden en vrienden, € 12,50
voor andere belangstellenden.

Diaconie

Dinsdagmiddag inloop 11 maart, 14.00 uur

De heer J.P.M. van Santen zal
ons komen vertellen over
Lodewijk XIV.

Titel: Een stralen hof en een
burgerrepubliek, de zoon van
Lodewijk XIV gezien door grijze
veelkleurige polderdampen.
Het Franse hof onder Lodewijk
XIV is het meest stralende,
meest weidse, meest feestelijke
en meest elegante hof geweest,
dat Europa en waarschijnlijk de
wereld ooit heeft gekend. Het is
niet zo gemakkelijk om vanuit
ons polderlands egalitarisme
zicht te krijgen op deze
aristocratische hoogst
hiërarchische samenleving, in
vrijwel alles het tegendeel van de
onze.

Het is echter een zeer boeiende
wereld. Een rondgang door het
kasteel van Versailles, dat door
Lodewijk XIV gebouwd werd,
helpt ons maar ten dele om haar
geheel na te kunnen voelen. De
roemzucht en de ongehoorde
bijna niet te bevatten glorificatie
van Lodewijk XIV beneemt ons
bovendien al gauw het zicht op
de werkelijke grootheid van deze
vorst.

Nederland had nogal wat te
stellen met Lodewijk XIV. In 1672
trok hij, 32 jaar oud met een
groot leger ons land binnen. De
oversteek die dit leger over de
Rijn maakte wordt in Frankrijk
gemythologiseerd, tot een
heldendaad die in de annalen der
menschheid moet worden bijge-
schreven, zelfs Caesar had
zoiets niet gekund! Het lot van de
Republiek hangt enige jaren aan
een zijden draadje. Willem III,
admiraal De Ruyter en de

Waterlinie redden Nederland. De
Fransen vertrekken al spoedig.
Willem III groeit uit tot de
kampioen van het protestantisme
in Europa.

Nederlandse pamflettisten tonen
eerst nog enig respect voor
Lodewijk, vervolgens wordt hij
gehaat en later bespot en
belachelijk gemaakt.
In 1709 krijgt deze vergoddelijke
vorst, die inmiddels 71 is
geworden en vermaard is om zijn
zelfbeheersing, letterlijk tranen in
de ogen, zo schrijft de chroni-
queur de hertog van Saint
Simon, als hij beseft dat hij een
gezant incognito naar Nederland
moet sturen om raadpensionaris
Heinsius op zijn knieën om vrede
te smeken.

In de voordracht ligt de nadruk
vooral op de wederzijdse
beeldvorming, die door
beschrijvingen van situaties als
hierboven vermeld, wordt
gemarkeerd. Hierbij worden
lichtbeelden getoond.

Frédérique Spijker
Pim Romeijn

De jaarlijkse bustocht! (vooraankondiging)

Op dinsdag 20 mei a.s.
organiseert de Diaconale
Commissie weer de jaarlijkse
bustocht.

Zoals u van ons gewend bent,
hebben we weer een geweldig
dagprogramma voor u in petto!
Wat het precies inhoudt, houden
we nog even geheim, maar
reserveert u alvast deze datum in
uw agenda.

de Diaconale Commissie,
Madeleine Overhoff-
Cohen Tervaert

Jeugd en Jongeren

Over liefde en verliefdheid

Thema in de beide kinderkringen op zondag 10 februari was Valentijnsdag.

In de Jeugdkring (9-12 jaar) bracht dat natuurlijk ook het nodige gegiechel teweeg. We lazen het Hooglied voor kinderen, uit de prachtige kinderbijbel *Het Hoogste Woord* van o.a. Imme Dros en Karel Eijkman. Daarna werden er prachtige harten versierd, waar je een foto in kon doen.

Op de tweede zondag van maart is er geen kinderkring. Op 16 maart is het Palmzondag en gaan we weer palmpasentokken versieren. De week erna is het Pasen. Dan is er weer Kom in de Kring en Jeugdkring.

Om 9.30 uur willen we beginnen met een paasontbijt voor alle kinderen en hun (groot)ouders. Met aansluitend eieren zoeken in de tuin.

Opgave voor het ontbijt kan bij Rachel Adriaanse, 070 3459337 of WJVSP67@planet.nl

Rachel Adriaanse

Weekend voor ouders en hun kinderen van 0-16 jaar

Het volgende weekend van ouders met kinderen van 0-16 jaar vindt plaats op 14 en 15 juni 2008 op de Hoorneboeg.

Kinderen en ouders hebben een verschillend programma over hetzelfde thema:

'Had ik de liefde niet...'

In het programma van de ouders komen aspecten van de religieuze opvoeding aan de orde.

In de activiteiten voor de kinderen fungeert een bijbelverhaal als rode draad.

Bijzonder is dat we hierbij een speciaal programma 'SPRING' voor tieners in de leeftijd van 12-16 jaar aanbieden.

De Hoorneboeg biedt veel mogelijkheden voor sport en spel. Het kampvuur zal ook in 2008 niet ontbreken.

Kosten: € 40,- (ouders); kinderen gratis.

Opgave jonge ouders en kinderen: Landelijk bureau Remonstranten:

info@remonstranten.org

Opgave tieners 12-16 jaar:

Stichting V-LINK:

regiomidden@v-link.nl

Bibliotheek

Bibliotheek Remonstrantica (alles van en over remonstranten)

Martinus Cohen Stuart (1824-1878) en Johannes Aletta

Marinus Mensinga (1809-1898) in de vitrine.

Martinus Cohen Stuart is van 1847 tot 1873 predikant geweest achtereenvolgens in Zevenhuizen, Alkmaar, Utrecht en Rotterdam. In deze periode veranderde de broederschap van een gematigd orthodoxe geloofsgemeenschap in een vrijzinnige, waarin voor een orthodox geluid nauwelijks meer ruimte was. Als uitgesproken aanhanger van het réveil heeft hij zich stelselmatig tegen deze ontwikkeling verzet. Voor leidende functies in de broederschap kwam hij dan ook niet in aanmerking ook al was hij een voortreffelijk organisator. Kort nadat de AV zich in 1872 expliciet voor de vrijzinnige richting had uitgesproken, is hij met vervroegd emeritaat gegaan. Na zijn emeritaat heeft hij zich volledig ingezet voor het réveil: filantropie, zending, christelijk

onderwijs en de Evangelische Alliantie. Hij was een krachtig pleitbezorger voor de afschaffing van de slavernij. Zijn belangstelling voor de hier genoemde onderwerpen is duidelijk herkenbaar aan de getoonde titels in de vitrine, waarvan er vijf onlangs werden aangeschaft.

J.A.M. Mensinga, van oorsprong Nederlands Hervormd predikant, is pas in 1858 officieel remonstrant geworden. Als Nederlands Hervormd predikant heeft hij ruim vijftien jaar de gemeente

Sijbekarspel in Friesland gediend. Zijn ongemakkelijk karakter en vrijzinnige ideeën betekenden een beletsel voor een beroep naar elders in de Nederlands Hervormde Kerk. Een beroep in 1850 uit de remonstrantse gemeente Friedrichstadt bracht ten slotte uitkomst. In Friedrichstadt trad hij in dienst toen de Eerste Duits-Deense Oorlog (1848-1851) over de status van Sleeswijk nog aan de gang was. Tijdens deze oorlog werd de remonstrantse kerk volledig verwoest.

Voor de herbouw heeft hij zich tot het uiterste ingezet. Mensinga had een brede belangstelling m.n. voor letterkunde en geschiedenis. Zijn driedelig werk over de verering van Maria getuigt van grote kennis van de materie met een in die tijd onder predikanten ongewone belangstelling voor kunst. In de geschiedenis van de liturgiewetenschap neemt Mensinga's *Verhandeling over de liturgisch geschriften der Nederlandsche Hervormde Kerk* een belangrijke plaats in. Hij heeft zich verder intensief beziggehouden met godsdienstige symbolen in de heraldiek.

Als recente aanwinsten vermelden we hier:

-E.P. Meijering, *Het Nederlands christendom in de twintigste eeuw* (Amsterdam 2007).

-J.H. de Ridder jr. e.a., *Bij het morgenuur: een boek voor het gezin* (Amsterdam 1902).

-*De jongeren ondervraagd: resultaten van een enquête* (1988) gehouden in Eindhoven.

-*Het Fraterhuis in Doesburg* (Zutphen z.j.)

-H.J.W. Modderman e.a., *Stille nacht: vijftig advents- en kerstliederen voor jong en oud* (Amsterdam 1951).

-Koert van der Velde ed., *Religieuze belevenissen: gesprekken over het ervaren van God* (Amsterdam 2007) waarin het artikel

"Het portret ving mijn blik en het hield die vast" van J.F. Goud is opgenomen.

De bibliotheekcommissie

Broederschap

Met het oog op de komende zomermaanden (meer over deze vakantiebestemmingen: www.remonstranten.org)

Mannenretraite

Leiding: dr. Johan Goud en drs. Foeke Knoppers .

Thema: Compassie en onverschilligheid.

Datum: vrijdag 30 mei - zondag 1 juni.

Plaats: Hoorneboeg, Hilversum.

Kosten: € 180,-.

Weekend ouders met kinderen 14-15 juni
Zie rubriek Jeugd en Jongeren.

Werkweek op de Hoorneboeg
Uitvoeren van klein en groot onderhoud in het bos en aan de gebouwen.

Datum: 21 juli 11.00 u. - 27 juli 13.00 u.

Kosten: € 7,- per dag of € 45,- voor de gehele week.

Opgave en informatie: Anton Bussemaker, tel. 0251-3112165.

Atelier De Schuur,
Creatieve Midweek
Tekenen en schilderen.

Workshops o.l.v. Antje Sonnenschein.

Datum: 28 juli - 1 augustus.

Plaats: De Hoorneboeg.

Kosten volpension: € 230,- (2 pers.kamer),

€ 250,- (1 pers.kamer).

Opgave: Landelijk Bureau Remonstranten, tel. 030-2316970 of per e-mail: (o.v.v. Creatieve midweek)

Verspiedersreis naar het Roemeense Zevenburgen

Organisatie: Taakgroep Europese Contacten van 'Geloof en Samenleving'.

Datum: vr 22 t/m zo 31 augustus.

Kosten: geraamd tussen € 1000,- en € 1500,- pp.

Contactpersoon: O. Oeseburg, Soest, 035 6783777, onno.oeseburg@planet.nl

Zomerconferentie Remonstrants Vrouwen Contact

Op 25, 26 en 27 augustus wordt de Zomerconferentie van het Remonstrants Vrouwen Contact gehouden op de Hoorneboeg, met als thema 'Heilig Vuur'. De leiding berust ook dit jaar bij Annelies Oldeman en Jetteke

Gielis; ds. Marina Slootmans is onze gids langs bijbelse paden. Kosten € 175,-; er is een mogelijkheid gebruik te maken van het vrijplaatsenfonds van het R.V.C., neem hiervoor contact op met penningmeester Anke van Maanen, tel. 0543 522380. Opgave: voor 15 april schriftelijk aan J. Gieles, Gregoriussingel 32, 5216 GJ 's Hertogenbosch, e-mail phgieles@wish.net met vermelding van eventuele dieetwensen.

Uw opgave wordt geldig na storting van de deelnemerskosten op giro 140938 t.n.v. Remonstrantse Broederschap Utrecht. Wil Piek, Eta Simon Thomas, Joke Tupan-Kaiser, trouwe deelnemers aan deze conferentie, geven u graag nadere inlichtingen.

Doopsgezinde Gemeente

Kerkenraad

Uit de kerkenraad

Op donderdag 24 januari vergaderde de kerkenraad voor het eerst in 2008.

Naar aanleiding van de opening stonden we even stil bij het taalgebruik in de kerkdiensten. Voor veel mensen kan dat een drempel zijn, soms zijn uitdrukkingen en woorden erg moeilijk te begrijpen. Dat geldt zeker ook voor de liederen die we zingen. Het is dan ook het proberen waard wat meer te gaan doen met eigentijdse gedichten en (song)teksten, waarin veelal wel hetzelfde

verwoord is als in diverse bijbelteksten, zoals de psalmen. We keken terug, naar de zeer geslaagde Ringdag in Aardenburg, waar zovelen van onze gemeente aanwezig waren. En we keken vooruit, naar de Agapè-maaltijd op 9 april. We keren terug naar de oorspronkelijke opzet, namelijk een avond waaraan iedereen vanuit zijn of haar talent een leuke bijdrage kan leveren. We besloten wel er een thema aan te verbinden: 'vrienden'. Tenslotte een- voor sommigen - gevoelig punt: het rookbeleid. De kerkenraad heeft besloten het rookverbod dat vanaf 1 juli gaat gelden in openbare gebouwen en in de horeca, ook te laten gelden voor ons kerkgebouw. Zie het stukje hieronder.

Menno Meihuizen

Rookverbod per 1 juli 2008

Met ingang van 1 juli van dit jaar zal er in openbare gebouwen, maar ook in de horeca een algeheel rookverbod van kracht worden. Van dat verbod mag op één punt afgeweken worden: roken mag wel in daarvoor speciaal aangewezen ruimten. Ons gebouw aan de Paleisstraat - als kerkgebouw - valt strikt genomen niet onder de genoemde categorieën. Dat is wel zo als er in het gebouw een congres, lezing of concert gegeven wordt. Bovendien is er in onze kerk geen ruimte om een aparte rookruimte te creëren. Op dit moment is roken beperkt toegestaan in de gang. Echter, bij de kerkenraad komen toch met enige regelmaat klachten binnen over het feit dat er binnen gerookt wordt - zeker op

zondagen dat er kinderen in de kerk zijn. Dit alles overziend heeft de kerkenraad besloten dat in het kerkgebouw aan de Paleisstraat per 1 juli aanstaande een volledig rookverbod zal gelden.

Menno Meihuizen

Van de predikant

Oecumene
binnenstadkerken

foto: Eckhard Benz-Wenzlaff

Op 6 februari (Aswoensdag) presenteerden binnenstadspastores de Paaskalender '40 dagen onderweg' aan locoburgemeester Jetta Klijnsma (midden met kalender). Een van de collega's liet een man van de pers deze foto maken. De gezichten zullen wel niet zo duidelijk overkomen in ons kerkblad, maar wat je wel onmiskenbaar ziet, is de verscheidenheid aan kleding. Sommigen dragen een zwarte toga, anderen een witte toga. Eén is van een beweging die een eigen uniform heeft, een ander draagt een habijt. Sommigen dragen een pak met wit boord, anderen een deftig pak zonder boord, een paar verschijnen in spijkerbroek en colbertje. Dit is symbolisch voor de diversiteit van

de groep. Ik geniet van de diversiteit van de collega's, terwijl de samenwerking geanimeerd en goed is. Er zijn boeiende gesprekken over geloof, kerkorde en visie op kerk en samenleving. Al samenwerkend leer ik de andere kerken op een nieuwe manier kennen en heb steun aan de collega's. Er komen steeds nieuwe collega's bij, zodat ik inzicht krijg in het brede scala van activiteiten die geboden worden.

Wij allen proberen de christelijke inzichten over het leven op de eigen manier uit te dragen. Dit bemoedigt mij.

ds. Lydia Penner

Gemeenteactiviteiten

Gemeenteavond 11 maart

De koran Wat weten we er eigenlijk van?

'De' bijbel bestaat niet, want er zijn behoorlijk wat verschillen tussen de diverse overleveringen. Denk alleen al eens aan de verschillen tussen bijbels die in katholieke of protestantse kringen worden gebruikt. Maar hoe zit dat met de koran? Kent die ook verschillende versies? En dan hebben we het nog niet gehad over de verschillende interpretaties. Trouwens, wat staat er nu eigenlijk in de koran en wat doen moslims er mee. Is dat voor alle moslims hetzelfde? Zijn er overeenkomsten tussen koran en bijbelteksten? Of gaat het echt over iets heel anders? Zo maar wat vragen - en we kunnen er vast nog veel meer bedenken - waarover we het met elkaar kunnen hebben op de gemeenteavond op 11 maart in de koffieruimte van de

Paleisstraat. De avond wordt voorbereid door ds. Christine Duhoux en Peter Groen. De laatste is student Arabisch en Islamologie aan de Rijksuniversiteit Leiden. We beginnen om 20.00 uur.

Concert jeugdorkest tweede paasdag

Op maandag 24 maart wordt er 's avonds in de Doops-gezinde Kerk een concert gehouden van een jeugdorkest uit Detroit, Verenigde Staten.

Zij zijn van het Suzuki Royal Oak Institute of Music. De school leert kinderen van 3-18 jaar van muziek te houden door strijkinstrumenten te spelen. Het orkest bestaat uit 16 leden, waarvan 12 violisten en 4 cellisten. Het speelt muziek van Gossec, Paganini, Brahms, Kabalevsky, Debussy, Sibelius, Vivaldi, Dean Marshall, Edmund Severn, Joseph Hector Fiocco, en Jamie Houston. Het concert duurt ca 70 minuten. Aanvang is om 19.30 uur.

Er is na afloop een vrijwillige collecte voor een goed doel.

ds. Lydia Penner

Agapè-maaltijd woensdag 9 april in de Paleisstraat

Dit jaar maken we er weer een avond voor en door gemeenteleden van, waarin iedereen zijn talenten kwijt kan.

We nodigen daarom iedereen van harte uit om deel te nemen. Agapè betekent liefde. Liefde in de vorm van betrokken zijn op elkaar. Het thema van de avond is daarom: *vriendschap* en U mag dit zo ruim interpreteren als u wilt.

We vragen om bijdragen in de vorm van gedichten, verhalen, muziek en alles wat u zelf erbij kunt verzinnen. Een vrolijke warme gezellige avond om onze vriendschap met elkaar te vieren en te verstevigen. Een avond vol met eigen artistieke vulling. En natuurlijk zijn alle vrienden uitgenodigd, ook en zelfs juist als ze geen lid van onze gemeente zijn.

De kerk is open vanaf 18.00 uur, de maaltijd begint een beetje later.

Wilt u iets bijdragen rond het thema, dan kunt u zich schriftelijk opgeven bij Elze Jongma, Broekslootkade 15, 2274 HA Voorburg. (email: elzejongma@xs4all.nl). Het opgeven voor het eten kan via de intekenlijst die op het mededelingenbord hangt.

Folders zomerkampen beschikbaar Do-kerk

In de Doopsgezinde Kerk zijn de nieuwe folders binnengekomen van AKC – doopsgezinde zomerkampen.

Er zijn kampen voor kinderen en jongeren 9-20 jaar. Je kunt op ontdekking uitgaan, je kunt leren zeilen, je kunt de Wadden verkennen. Er zijn 9 verschillende kampen. Een kamp duurt één week.

In de folder vind je de informatie. Kijk ook op www.akc.doopsgezind.nl. En kom 6 april in de kerk aan de Paleisstraat, want dan komt Margit Vellekoop vertellen over haar ervaringen op AKC-kampen.

ds. Lydia Penner

Jeugd en Jongeren

Kinderdienst 16 en 23 maart

In maart is er geen kinderdienst op de Tweede Zondag 9 maart, wel op Palmzondag (16 maart) en met Pasen (23 maart).

Op 16 maart horen de kinderen in de kerk een verhaal over Jezus in Jeruzalem en met Pasen horen ze over hoe het verder is gegaan met hem die week. Wat betekent het dat leerlingen zijn graf leeg aantreffen op de derde dag na zijn dood? Wat heeft dat met ons te maken?

Na het verhaal en alle andere rituelen in de kerk gaan de kinderen in de koffieruimte verder met knutselen of spelen. Ook vrienden en kennissen zijn welkom bij de kinderdienst!

ds. Lydia Penner

Kerkkoor

Tijdelijk meezingen met het Do-koor

Wilt u liever niet iedere week zingen, maar wel eens een Project met ons meedoen?

Hier is uw kans!!

Op 11 mei zingen wij in Oldeslo; wij repeteren hiervoor vanaf 10 maart in de Do-kerk om 20.00 uur. Onder meer liederen uit het Pinksteratorium met begeleiding van een aantal instrumentalisten. Van harte welkom!

Ook in de kersttijd gaan wij een project doen; u hoort daar nog van.

Graag tot ziens op 10 maart! U kunt u opgeven bij Annemien Kuijpers (079 8802888) of bij Rob Borst (070 3294604). Ook voor informatie kunt u bij hen terecht.

Broederschap

Weekend in Schoorl

voor nieuwe leden van de doopsgezinde gemeenten.
Van vrijdag 18 april t/m zondag 20 april wordt in het Doopsgezind Broederschapshuis Schoorl een inspirerend weekend georganiseerd ter verwelkoming van alle nieuwe leden van doopsgezinde gemeenten. Dit weekend past geheel in het belangrijkste beleidspunt van het Doopsgezind Broederschapshuis Schoorl: het tonen van haar identiteit en het geven van een praktische invulling aan de doopsgezinde signatuur. Dit is medebepalend voor de veelbesproken sfeer in ons huis. Tijdens het weekend 'Welkom nieuwe leden' wordt naast onderlinge kennismaking en informatie-uitwisseling de historische-lifestyle van doopsgezinden en de lifestyle-van-nu besproken. Tevens wordt er aandacht besteedt aan het jaarthema van de Broederschap: 'heiliging' als lifestyle. Ook zal er voldoende tijd zijn om te genieten van de zee en de duinen en van de prachtige natuur in de omgeving van het huis. De avonden worden afgesloten met een korte viering in het kerkje van het huis en op zondagochtend is er een dienst. Voor de deelnemers zijn er geen kosten verbonden aan het weekend. Dit wordt mede mogelijk gemaakt door de toezegging van diverse gemeenten voor een financiële bijdrage. Ook uit enkele andere bronnen wordt op ondersteuning gerekend. Het is de bedoeling dat de nieuwe leden voelen dat zij hartelijk welkom zijn in onze broederschap. De leiding van het weekend is in handen van Andries Bakker (predikant Drachten-Ureterp) en

Marion Bruggen (broederschapshuizenpredikant) en wordt ondersteund door Henk Stenvers (directeur en algemeen secretaris van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit) en Machteld Stam (consulent van het Doopsgezind Centrum voor Gemeenteopbouw DCG). Ook de betrokken predikanten zijn uitgenodigd om bij dit weekend aanwezig te zijn. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met ds. Andries Bakker, telefoon 0512-54 91 50; e-mail: andries.bakker@doopsgezind.nl

DoRe

Commissie Mondiaal Samenleven

Amnesty
International
Schrijven voor
gevangenen en
verdwenen mensen.

Op maandag 10 maart schrijven we weer van 10.00 tot 12.00 uur in de Doopsgezinde kerk, Paleisstraat 8.

We schrijven deze keer aan de autoriteiten van China, de Democratische Republiek Congo en de Russische Federatie.

In dit laatste land werd de student en mensenrechtenactivist Artur Akhmatkhanov op 2 april 2003 gearresteerd in de Tsjetsjeense stad Grozny. Hij werd naar verluidt door gemaskerde leden van het Russische leger in een pantserde wagen geduwd. Sindsdien is er niets meer van hem vernomen.

Ten tijde van zijn 'verdwijning' was de student vrijwilliger bij de Russisch-Tsjetsjeense Vriendschapvereniging, een mensenrechtenorganisatie. In een brief aan de lokale Tsjetsjeense autoriteiten in maart 2004 ontkende een commandant iedere betrokkenheid van het Russische leger bij de 'verdwijning'. Een in april 2003 ingesteld onderzoek is inmiddels gestaakt.

Wij schrijven een brief aan de Russische autoriteiten waarin wij hen vragen om Artur Akhmatkhanovs 'verdwijning' te onderzoeken. Er zijn voorbeeldbrieven aanwezig.

Goed Nieuws: Oezbekistan schaft de doodstraf af. Amnesty verwelkomt de afschaffing van de doodstraf per 1 januari 2008 in Oezbekistan en ziet dit als een sterke impuls voor de beëindiging van deze wrede en inhumane straf wereldwijd. Deelnemers van de schrijfnetwerken van Amnesty voerden regelmatig actie tegen de doodstraf in Oezbekistan. Oezbekistan wordt het 135^e land in de wereld dat de doodstraf bij wet of in praktijk heeft afgeschaft. In de Oezbeekse wet is de doodstraf nu vervangen door een langdurige of levenslange gevangenisstraf.

Eta Simon Thomas

Diversen

God bespot?

Op 1 februari werd in de Lokhorstkerk te Leiden een symposium gehouden over het onderwerp 'God bespot?'

Het was georganiseerd door de Kring van Episcopius, het samenwerkingsverband tussen het Remonstrants Seminarium en de Remonstrantse Gemeente Leiden. Men had als sprekers uitgenodigd prof.dr. J.F. Goud, die zoals de lezers van Kredo bekend, behalve predikant ook hoogleraar wijsgerige theologie aan de Universiteit van Utrecht is, en prof. dr. J Hoek, hoogleraar systematische theologie aan de Theologische Faculteit te Leuven en bijzonder hoogleraar Gereformeerde spiritualiteit aan de Protestantse Theologische Universiteit, vestiging Kampen. Beide hoogleraren hadden een debat gevoerd over 'spot' in het tijdschrift Theologisch Debat van september 2007. In een artikel getiteld 'De waarde van spot', gaf Goud een theologische kijk op dit onderwerp. Hij geeft een overzicht van uitspraken van bekende filosofen en theologen en leidt daaruit af dat in de laatste eeuwen zelfkritiek een theologisch stijlprincipe is geworden, wat de mogelijkheid bood om kritiek en spot in het eigen theologisch denken te integreren. Ook blijkt er een brede erkenning uit van de vrije ruimte waar de kunst - evenals de wetenschap en de media - in onze gesecculariseerde samenleving recht op heeft. Ook in de Nederlandse rechtspraak is dat erkend. Hij noemt als voorbeeld het Ezelproces, waarbij Gerard (van het) Reve werd vrijgesproken van godslastering. Hij voegt daar een sociaal ethische overweging aan

toe nl. de waarde van een pluralistische manier van kijken naar de eigen overtuiging en van de vrije en vergelijkende discussie daarover. Dat leidt hem tot de conclusie dat er geen behoefte is aan het verbod van blasfemie. Dat deze zienswijze niet door iedereen wordt begrepen, merkte hij tijdens de cursus christendom die hij gaf op de Islamitische Universiteit in Rotterdam. Een student verklaarde nadrukkelijk dat zijn geloofsovertuiging de waarde heeft van een feit en niet van een opinie (waarover gediscussieerd zou kunnen worden). Prof. Hoek reageert op de beschouwingen van Goud met een artikel getiteld 'Om de rechtvaardiging van heilige verontwaardiging.' Daarin stelt hij dat wie ten opzichte van zijn of haar standpunten en ideeën geen ironie of spot meer toelaat gevaarlijk op weg is naar een mentaliteit die geestelijke dictatuur rechtvaardigt, maar dat er voor gelovigen overtuigingen zijn die niet voor relativering vatbaar zijn. Een zeer centrale geloofsovertuiging is dat God een levende werkelijkheid is en niet slechts een religieuze voorstelling. Daarvoor vraagt hij respect. Hij vindt niet alleen dat godslastering strafbaar moet zijn, maar dat ook vloeken weer verboden zou moeten worden. Om aan te tonen hoe hoog de levende God het kwaad van godslastering opneemt verwijst hij naar Leviticus 24, waar o.a. staat dat degene die God lastert, door steniging ter dood gebracht moet worden. Natuurlijk pleit Hoek niet voor deze vorm van bestraffen, maar hij illustreert er wel mee hoe ernstig hij het feit vindt.

De ongeveer 50 deelnemers aan het symposium, zullen naar de Lokhorstkerk zijn gegaan met de

verwachting van een indringend debat tussen beide hoogleraren en zij zullen dan ook teleurgesteld geweest zijn toen de leider van het debat prof.dr.Th.M. van Leeuwen in zijn openingswoord mededeelde dat prof. Hoek plotseling verhinderd was. Gelukkig had deze de heer W.M. Dekker bereid gevonden hem te vervangen. Dekker, evenals Hoek behorend tot de Gereformeerde bond was tot voor kort promovendus bij de Protestantse Theologische Universiteit te Utrecht. In zijn inleiding benadrukt Goud nog eens dat spotten waarde heeft, dat het relativeren van religie beschermt tegen zelfvoldaan geloof: humor toont belachelijkheid aan, door ironie worden pretenties ontleed en door spot kan hypocrisie worden ontmaskerd. Degenen die spotten moeten niet gemuilkorfd worden door een verbod op blasfemie. Blasfemie is nooit goed vast te stellen, wat voor de één godslasterlijk is, is voor de ander een inspirerende getuigenis. Niet dat Goud om alle grappen moet lachen, maar je moet degenen die de grappen maken proberen op andere gedachten te brengen. Dekker begint zijn inleiding met de mededeling dat hij anders dan Hoek, net als Goud van mening is dat godslastering niet verboden moet zijn. Dekker begrijpt wel dat Hoek pijn voelt als theologen blasfemie plegen. Ook hij voelt pijn, maar zo redeneert hij, God tekende met de gekruisigde een spotprent van zichzelf, dan is het niet onbegrijpelijk dat hij door niet-gelovigen wordt bespot. Het christelijk geloof vraagt om spot, God spot met de wijsheden van deze wereld en met de machthebbers. Dan stelt hij de vraag of spot met Allah mogelijk

is en zo niet, moeten hij en andere goden dan wel door de wet beschermd worden? Dekker beantwoordt die vraag niet.

Ook Goud geeft daar geen uitgesproken mening over in zijn weerwoord. Nu de meningen van de inleiders niet radicaal tegenover elkaar staan, komen er in het debat dat volgt weinig nieuwe gezichtspunten naar voren.

Uit de vragen uit de zaal blijkt dat men toch wel met de vraag bleef zitten of de spot ook al wordt begrepen binnen de islam. Goud meent van niet. Dat blijkt wel uit de reacties op de fototentoonstelling van Sooreh Hera. Toch vindt hij dat men niet moet wijken voor de druk. Hij heeft dan ook weinig begrip voor het Gemeentemuseum dat de tentoonstelling niet door liet gaan.

Eigenlijk had bij deze discussie een kenner van de islam moeten worden betrokken. Ook was het jammer dat het niet gelukt was een jurist te laten deelnemen aan het debat. Die zou er dan op hebben gewezen dat met het schrappen van het artikel waarbij godslastering wordt verboden (waarvan het overigens de vraag is of ook lastering van Allah daaronder valt), het probleem van het al of niet verboden zijn van spotten met godsdiensten, niet is opgelost. Het Wetboek van Strafrecht bevat nl. ook een bepaling waarbij straf is gesteld op het zich in het openbaar opzettelijk beledigend uitlaten over een groep mensen wegens (o.a.) hun godsdienst. Bij strafvervolgingen op grond van dit artikel zal ook telkens weer per geval moeten worden beoordeeld of de uiting al of niet valt binnen de vrije ruimte waar de kunst - evenals de wetenschap en de media- in onze

geseculariseerde samenleving recht op heeft.

Het was een goed initiatief van de Kring van Episcopius om een symposium te organiseren over dit interessante onderwerp. Het is jammer dat er niet meer belangstelling was.

Dat vindt ook het Reformatorisch Dagblad, dat een uitgebreid verslag geeft van de bijeenkomst, waarin vooral het Bondsstandpunt wordt belicht. Onder de kop 'De bonder, de remonstrant, de profeet en de ketter', schrijft Trouw een verslag dat volgens een lezer van dat blad weer te veel de remonstrantse mening naar voren haalt.

Na afloop was er zoals bij een symposium (drinkgelag met tafelgesprek) hoort, een aangeklede borrel.

Wya Schimmel-Bonder

Geloven in mensenrechten

Zestig jaar geleden, in 1948, is de Universele Verklaring van de Mensenrechten ondertekend. Dit is aanleiding om dit jaar in onze stad - die de naam heeft een internationale stad van recht en vrede te zijn - een serie lezingen en samenkomsten te organiseren onder de titel 'Geloven in Mensenrechten'. De Haagse Raad voor Levensbeschouwingen en Religies (HRLR) heeft een programma aangekondigd van gesprekken over de mensenrechten, te verzorgen door de verschillende groeperingen die samenkomen in de HRLR en de Haagse Migrantenkerken. Het programma vindt plaats onder auspiciën van de Gemeente Den Haag, die de burgers van onze stad zoveel mogelijk bij het programma wil betrekken ter wille

van goede/betere verhoudingen tussen alle bewoners van onze stad.

Ter afsluiting van het hele project zal op 9 en 10 December 2008 in het Vredespaleis een Interreli-

gieuze Wereldconferentie worden gehouden onder de titel 'Faith in Human Rights'. Daar zullen religieuze en politieke leiders uit de hele wereld die hun sporen hebben verdiend op het gebied van mensenrechten samenkomen voor een verklaring over 'religie en mensenrechten'. Deze conferentie zal namens de Gemeente Den Haag en het Ministerie van Buitenlandse Zaken worden georganiseerd door Justitia et Pax. Als u dit leest, hebben de eerste twee bijeenkomsten - gehouden door Joden en Humanisten - reeds plaatsgevonden. Helaas is de informatie over data en plaatsen zo laat verstrekt, dat wij u deze niet tijdig via Kredo hebben kunnen doorgeven. Inmiddels zijn de volgende bijeenkomsten gepland:

zondag 16 maart, 16.30-17.45 u
Brahma Kumaris, Spirituele Akademie, Zeestraat 50.
vrijdag 16 mei: Bahá'í gemeenschap (plaats en tijd nog niet bekend).
vrijdag 6 juni: Hindoes (plaats en tijd nog niet bekend).
dinsdag 1 juli: Soefi's (plaats en tijd nog niet bekend).

In de loop van het jaar zullen bovendien bijeenkomsten worden belegd door moslims, boeddhisten en christenen. Aankondigingen zullen onder meer worden gedaan via www.geloveninmensenrechten.org

Jan Landheer

Feest- en gedenkdagen in maart

Er zijn in maart weer de nodige feest- en gedenkdagen.

Naast de christelijke Goede Vrijdag en Pasen, zijn dat o.a.:
19 maart: Geboortedag van Mohammed de Profeet,
21 maart: Poerim (Isr),
22 maart: Hindoes Nieuwjaar.

Deze maand richten we het zoeklicht op zaterdag 8 maart: Internationale Vrouwendag; een in 1978 door de VN erkende actie dag van de vrouwenbeweging gericht op emancipatie.

Vrouwen van alle gezindten en politieke stromingen nemen hieraan deel.

Is actie voor emancipatie van de vrouw dan nog nodig? Enkele feiten over vrouwen:

- vrouwen vormen 50% van de wereldbevolking, maar
- doen 66% van al het werk,
- verdienen 10% van het wereldinkomen,
- hebben 1% van alle bezittingen,
- slechts 5% van de regeringsleiders is vrouw,
- van alle armen is 75% vrouw,
- van alle vluchtelingen is 75% vrouw,
- ook in Nederland verdienen vrouwen gemiddeld 23% minder dan mannen.

En van de pas door onze regering benoemde 'taskforce Vrouwen aan de top' zijn van de tien leden slechts drie vrouwen! Er zijn nog talloze voorbeelden te geven van situaties in onze maatschappij waar vrouwen achtergesteld worden bij mannen. Economisch, maar ook sociaal cultureel. Wat een man zich mag veroorloven, is daarom een vrouw nog niet toegestaan.

Misschien goed om daar nog eens extra bij stil te staan.

Berend van der Veen

Oecumene

Wereldgebedsdag en Internationale Vrouwendag

Traditiegetrouw wordt op de eerste vrijdag van maart de Wereldgebedsdag gehouden.

Sinds 1887 zijn wereldwijd mensen op die dag één in gebed, verbonden met God en elkaar in hun verlangen naar gerechtigheid en vrede.

Ieder jaar wordt door vrouwen uit steeds een ander land een voorstel gedaan voor het thema en de bijbellezingen in deze gebedsdienst. Zo wordt de eenheid over de hele wereld benadrukt.

Het thema voor dit jaar '*Wijsheid en Inzicht*' is aangereikt door vrouwen uit Guyana.

Guyana 'land met veel water' met grote rivieren en daarin aan Nederland verwant.

De bevolking wordt gevormd door Indianen, Engelsen, Portugezen, Chinezen en mensen uit India en Pakistan. Zij allen zochten tijden geleden hun bestaan in dat land, zoals ook velen in deze tijd hun bestaan in Nederland zoeken.

Zo'n verscheidenheid vraagt geduld voor elkaar en wijsheid en inzicht, daar willen we in deze viering over nadenken.

Voor de veertiende maal wordt in Voorburg in het kader van Wereldgebedsdag en Internationale Vrouwendag een oecumenische dienst georganiseerd.

Deze dienst met het thema '*Wijsheid en Inzicht*' is dit jaar op

zondag 9 maart 2008 om 19.00 uur in de Oude Kerk Herenstraat in Voorburg.

De overdenking wordt gehouden door ds. A. Jacobi-van Duijn. Het Leidschendamse koor E.M.S.O. o.l.v. Koos Wessels zal medewerking verlenen aan de dienst.

Wij hopen velen van u op 9 maart in de Oude kerk te ontmoeten, vrouwen en mannen, verbonden met kerken wereldwijd, biddend voor vrede, met elkaar op zoek naar wijsheid en inzicht die in deze wereld zo nodig zijn.

Joke Tupan-Kaiser

Personalia

Remonstrantse Gemeente
Aan de Remonstrantse Gemeente ontvielen door overlijden: de heer H.H. Evers mevrouw A.T. von Kreyfelt-Rünckel de heer K.O. Noordenbos mevrouw C.A. Velderman-Wienecke

Doopsgezinde Gemeente
Er zijn deze maand geen mutaties.

Agenda Remonstrantse Gemeente

Algemeen

* za 8 mrt vanaf 10.00 uur
Amersfoort (Vathorst):
Remonstrantse Beraadslag
'Toekomst van de kerk - Kerk
van de toekomst'. Info in AdRem
en op
www.kerkvandetoekomst.nl

Uytenbogaert

* do 6 mrt 14.00 uur Re-kerk:
Meditatiekring o.l.v. ds. R.F.
Philipp

* do 6 mrt 20.00 uur Re-kerk:
Bijbelkring over de passie (3),
drs. R. Philipp over het
Johannes-evangelie

* za 8 mrt 10.30 uur Re-kerk:
Passie en compassie in de
muziek: Mattäus-Passion (6),
drs. H. Jacobi

* zo 9 mrt 10.30 uur Re-kerk:
Dienst van woord en beeld met
Stephanie Knage en ds. J. Goud

* di 11 mrt 10.30 uur Re-kerk:
Zenmeditatie o.l.v. ds. G. Duinker

* di 25 mrt 10.30 uur Re-kerk:
Zenmeditatie o.l.v. ds. G. Duinker

* ma 31 mrt 20.00 uur Re-kerk:
Cursus Onderweg naar
Pinksteren (1), met ds. Esveld en
mw. Van Royen

ds J.F. Goud

* do 6 mrt 20.00 uur
Gesprekskring 30-40, t.h.v. N. en
R. Swart-van Herwaarden, van
Swietenstraat 136, tel. 3450370.
Inl. door Renée Swart

* ma 10 mrt 20.15 uur Ge-
sprekskring Benoordenhout II,
t.h.v. E. Tas,
Benoordenhoutseweg 227 (tel.

3832496). Inl. Door Agnes van 't
Hooft

* ma 17 mrt 14.30 uur
Middagkring Voorburg in de
Mantel (o.l.v. ds. Bezemer).

Thema: *Omvallende dogma's*,
hfdst. 3B

* ma 17 mrt 20.15 uur Ge-
sprekskring Den Haag Oost-
Voorburg, t.h.v. J. Kentie, Groen
van Prinstererlaan 12, Voorburg
(tel. 3871545)

* di 18 mrt 20.00 uur Valken-
boskring, t.h.v. O. Bussemaker,
F. Arntzeniusplein 27 (tel.
3244988). Inl. door Evert van
Laar

* do 27 mrt 20.15 uur
Gesprekskring Benoordenhout I,
t.h.v. M. en R. Overhoff,
Delftsekade 12, Leidschendam
(tel. 3279971). Inl. door Gerard
van Hasselt

ds R.F. Philipp

* ma 3 mrt 14.00 uur Re-kerk:
Bijbelkring. Onderwerp: Bijbelse
verhalen als spiegel van de ziel;
deel II hfdst. 8

* do 6 mrt 10.30 uur Re-kerk:
Kring Episcopius. Onderwerp:
Om een persoonlijke God; hfdst.
5 en 7

* vr 7 mrt 10.00 uur Huize
Arendsdorp: Kring Arendsdorp.
Onderwerp: Bijbelse verhalen als
spiegel van de ziel; deel I hfdst. 5

* do 13 mrt 10.30 uur Re-kerk:
Ochtendkring West. Onderwerp:
De Vreemdeling en de Bijbel
(pag. 22 t/m 29)

mw M.L. van Royen-Krol

* di 4 mrt 14.30 uur Re-kerk:
Lees- en gesprekskring Den
Haag West en Vogelwijk.

Onderwerp: Video over Judas

* ma 10 mrt 10.00 uur
Gesprekskring 2000, t.h.v. mw.
J.E. van der Torren-Ringers, tel.
3247224. Onderwerp: Drie

bijzondere aspecten, blz. 36-44
uit *Judas, verrader of vriend?*

* ma 31 mrt 15.00 uur,
Contactledenkring
Benoordenhout, Archipel,
Oostduin, t.h.v. mw. F. Sanders-
Grippeling, Ruychrocklaan 430,
tel. 3246313

Agenda Doopsgezinde Gemeente

ds L. Penner

* wo 5 mrt 20.00 uur Do-kerk:
Bijbelkring algemeen.

Onderwerp: Jezus als woord van
God, 2

* vr 7 mrt 10.30 uur Bijbelkring
Benoordenhout en Mariahoeve,
t.h.v. A. Stork, Laan van
Clingendael 22, tel. 3241216.

Onderwerp: Wijsheid van Jezus
Sirach

* do 13 mrt 20.00 uur Bijbelkring
Voorburg, Rijswijk en Delft,
Abtswoude, Aert van der
Leeuwlaan, Delft. Onderwerp:
Jesaja

* wo 19 mrt 10.00 uur Re-kerk:
Bijbelkring. Onderwerp: Wijsheid
van Jezus Sirach

* wo 26 mrt 20.00 uur Do-kerk:
Oriëntatiecursus. Onderwerp:
Wat geloven doopsgezinden?

* vr 4 april 10.30 uur Bijbelkring
Benoordenhout en Mariahoeve,
t.h.v. D. van Heyst, van
Stienhovenstraat 19, tel.
3246350.

Onderwerp: Wijsheid van Jezus
Sirach

N.B. De Jongerenkring en de gesprekskring Leidschendam hebben voor de maand maart nog geen afspraak gemaakt.

Agenda DoRe

* wo 12 mrt 14.30 uur
Wijkbijeenkomst DoRe-Rijswijk,
t.h.v. fam. v.d. Weide,
Leeuwendaallaan 51, tel.
3908001. Onderwerp: Vergeving
en verzoening o.l.v. ds. L. Penner
en ds. R.

Philipp
* vr 14 mrt 14.00 uur DoRe-
Rijswijk t.h.v. Free Fonkert,
Wilhelminalaan 1, tel. 3997638.
Onderwerp: Bijbelse verhalen als
spiegel van de ziel; deel I hfdst. 5

Rondom de zondag

Avondmaal

op Witte Donderdag

Voor het tweede jaar is het
Avondmaal in de Doopsgezinde
Kerk op Witte Donderdag, het
begin van het Paasfeest, 'de
heilige drie dagen'.

In het verhaal van Jezus volgens
Lucas begon zijn lijdensweg op
donderdagavond. Na de maaltijd
die hij met zijn discipelen viert,
het Pesach (Joods feest om de
uittocht uit Egypte te gedenken),
gaat hij met hen naar de tuin op
de Olijfberg die Gethsemane
heet.

Daar wordt hij gevangen
genomen en naar de autoriteiten
gebracht voor verhoor. 's
Ochtends krijgt hij door de
plaatselijke Romeinse
stadhouder Pontius Pilatus de
doodstraf door kruisiging

opgelegd, en in de loop van de
dag sterft hij. Hij wordt door
vrienden begraven. Op de derde
dag, voor ons zondag, treffen zijn
vrienden het graf leeg aan. En zo
begint een nieuw verhaal, dat
van de leerlingen van Jezus.
Wat Jezus doet met brood en
wijn aan het einde van deze
maaltijd en de woorden die hij
erbij spreekt, vormen de
inspiratie voor ons Avondmaal. In
het brood en de wijn moesten zij
zijn leven zien, dat voor hen
gegeven is tot vergeving van
zonden.

In het Avondmaal viert de ge-
meente de verbondenheid met
elkaar in Jezus Christus.
Iedereen die deze verbondenheid
met de gemeente wil vieren is
van harte welkom. Er wordt
geprekt over de tekst
aangaande de maaltijd in Marcus
14.

ds. Lydia Penner

Roze Viering 16 maart

Deze Roze Viering wordt
gehouden in de Remonstrantse
kerk, Laan van Meerdervoort 955,
Den Haag, aanvang
16.00 uur.

Als thema voor deze viering werd
gekozen: 'Vrij geloven?'

Na afloop is er gelegenheid
elkaar te ontmoeten voor
gesprek. Nader informatie over
de Roze Vieringen: Jan Soullié,
tel. 070 3203226.

Volgende Roze Vieringen: 15
juni, 21 september en 21
december 2008.